

Kennisdossier 10: Mantelzorg en de Wmo

Ontwikkelingen rond mantelzorg en gemeentelijke mantelzorgondersteuning.

In dit kennisdossier worden de verschillende aspecten van het samenwerken met en ondersteunen van mantelzorgers besproken. Recente ontwikkelingen rond mantelzorg worden op een rijtje gezet en de mogelijkheden van gemeenten om mantelzorg te ondersteunen worden in kaart gebracht.

Nederland wordt een participatiemaatschappij. De rol van de overheid in zorg en ondersteuning wordt kleiner, en burgers gaan meer voor zichzelf en voor elkaar zorgen. Het beroep op zorg uit de eigen omgeving wordt groter en de druk op mantelzorgers neemt toe. Dat vraagt om goede samenwerking met zorgprofessionals en ondersteuning op maat. Alleen zo kunnen mantelzorgers de zorg voor hun naaste beter en langer volhouden.

De vernieuwde Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) geeft gemeenten een regiefunctie in de ondersteuning van mantelzorgers. Gemeenten moeten de belangrijke positie van mantelzorgers erkennen en hen actief betrekken bij het vormen en uitvoeren van het beleid hiervan. De samenwerking tussen mantelzorgers en de formele zorg is de spil waar alles om draait. De zorgprofessional moet de mantelzorger als gelijkwaardige partner in de zorg beschouwen. Gemeenten kunnen diverse vormen van mantelzorgondersteuning inzetten.

Voor wie

Bent u lid van een Wmo-raad, een lokale belangenorganisatie of een gemeenteraad? Of bent u op een andere manier betrokken bij de lokale veranderingen in zorg en ondersteuning? Dan is dit kennisdossier voor u. We hopen dat het u helpt bij de lokale dialoog over mantelzorg en mantelzorgondersteuning met andere betrokkenen en dat u samen nieuwe oplossingen vindt.

Leeswijzer

In dit kennisdossier komen de aspecten van het samenwerken met en ondersteunen van mantelzorgers stuk voor stuk aan bod in overzichtelijke informatiekaarten. De informatiekaarten zijn los van elkaar te lezen. Elke informatiekaart bevat suggesties om verder te lezen. De kaarten bevatten praktische tips voor Wmo-raden en belangenbehartigers.

De indeling van dit kennisdossier is als volgt. We starten met algemene informatie over mantelzorg in Nederland, de feiten en cijfers, de beweegredenen en enkele juridische aspecten ([informatiekaart 1](#)). Hierna beschrijven we de rol van mantelzorg in de nieuwe Wmo 2015 ([informatiekaart 2](#)). Vervolgens schetsen we bijzondere groepen mantelzorgers ([informatiekaart 3](#)). De samenwerking tussen mantelzorgers en professionele zorgverleners komt daarna aan de orde ([informatiekaart 4](#)). We bieden tips voor respijtzorg en mantelzorgondersteuning ([informatiekaart 5](#)). In de laatste twee informatiekaarten bieden we inzicht in de mogelijkheden van digitale informele zorgdiensten en sluiten

Informatiekaarten

we af met goede voorbeelden van mantelzorgondersteuning en - waardering ([informatiekaart 6](#) en [informatiekaart 7](#)).

Aandacht voor iedereen

Het programma Aandacht voor iedereen is opgezet om Wmo-raden en belangenbehartigers te informeren over de transitie AWBZ-Wmo zodat zij hun adviesrol beter kunnen vervullen als de gemeenten hun beleid ontwikkelen. Dit kennisdossier is samengesteld door Yvonne de Jong en Inge Redeker (Vilans) in samenwerking met Nienke van der Veen (Aandacht voor iedereen) en Wietske Oegema (Mezzo).

Aandacht voor iedereen

Postbus 1038, 3500 BA Utrecht, T 030 291 6622

secretariaattransitie1@iederin.nl, www.aandachtvooriedereen.nl